

CANVIS EN LA TOPONÍMIA / LA CONSULTA DE LA RÀPITA

‘Recuperem Orta’ insisteix que “cal seguir fent pedagogia” per a canviar el topònim d’Horta de Sant Joan

L'Ajuntament d'Horta de Sant Joan i els partidaris del canvi de nom estudiaran el cas de la Ràpita

Horta de Sant Joan A. Prunera

El debat sobre el canvi de nom del municipi que s'està vivint a la Ràpita, o a Sant Carles de la Ràpita, és viu també en altres localitats de les Terres de l'Ebre. Des de fa uns anys, alguns veïns del municipi s'han organitzat per a demanar un canvi en el topònim Horta de Sant Joan pel seu nom originari: 'Orta', sense hac i també sense l'afegit 'de Sant Joan'. L'alcalde, Jordi Martín, assegura que **"l'Ajuntament estarà molt atent" al procés participatiu que durà a terme la Ràpita, tot i que des de l'entitat Recuperem Orta insisteixen que cal fer "molta pedagogia encara"** per a poder organitzar una consulta com ho faran a la Ràpita (o a Sant Carles de la Ràpita).

El topònim del municipi d'origen medieval era Orta, però a les acaballes del segle XIX va aparèixer la nomenclatura amb hac, un fet que els estudiosos atribueixen a alguna confusió, que va acabar institucionalitzant-se. L'any 1916, s'hi va afegir, a més, la referència a 'de Sant Joan' per a dife-

renciar el municipi dels altres topònims d'Horta. L'estudiós i president de l'entitat Recuperem Orta, Salvador Carbó, assegura que **"el nom original és Orta i cal recuperar-lo: perquè és el nom històric del municipi i l'actual prové d'una imposició, especialment la referència a Sant Joan, que va venir des de Madrid i sense cap base entre la població"**. Des de Recuperem Orta han organitzat, en els últims anys, diverses conferències d'experts en història i toponímia per a estudiar l'origen del topònim 'Orta', i la seua mutació cap a Horta de Sant Joan. Segons Carbó, tot apunta al fet que **"Orta vindria d'Orto, que significa sortida d'un astre"** i podria tindre l'origen en el fet que al Matarranya el Sol surt pel sud de la Terra Alta, i l'actual Horta de Sant Joan.

Algunes entitats culturals i associacions del municipi han adoptat ja el nom històric del municipi, com és el cas del Centre Picasso d'Orta o algunes empreses del sector turístic i de serveis. A més, el topònim Orta també suposaria un canvi en el gentil·li dels vilatans, que passarien de

Els veïns d'Horta de Sant Joan també debaten sobre el canvi en el topònim del municipi.

ser 'hortolans' a ser ortencs.

Davant el debat sobre el canvi de nom, l'alcalde, Jordi Martín, ha assegurat en declaracions a este setmanari que **"el cas de la Ràpita pot ser un exemple"** i ha anunciat que **"l'Ajuntament estarà atent a tot el procés per si en el futur els veïns del municipi volen també fer una consulta per a decidir el canvi de nom"**. Tot i això, des de Recuperem Orta, Salvador Carbó es mostra més partidari de **"seguir fent pedagogia"** i donar a conèixer el topònim original i la història del municipi entre els veïns

"abans de fer cap consulta". **"A la Ràpita porten molts anys amb els veïns conscienciats del seu topònim i és el nom més utilitzat. A Orta està costant i, a dia d'avui, encara hi ha una gran part de la població que es decanta per utilitzar el nom del municipi com ho han vist sempre: Horta de Sant Joan"**, explica Carbó. Tot i que admet que **"en els últims anys ha augmentat l'ús del topònim Orta, la majoria està encara a mantenir l'actual"** i, per tant, des de Recuperem Orta descarten organitzar una consulta a

curt termini. **"Han de passar anys i hem de continuar treballant"**, sentència Salvador Carbó.

MÓRA I MORA Tot just fa un mes -el 29 de juny- va acabar la pròrroga que l'Institut d'Estudis Catalans va donar als mitjans de comunicació i a l'Administració per a adaptar-se a les modificacions normatives que va aprovar a la tardor del 2016. Un dels principals canvis de l'IEC va ser la supressió de la majoria d'accent diacrítics, que passaven de ser 150 a només una quinzena. Un dels mots que va deixar de portar accent diacrític és el mot 'móra' (el fruit de la morera) per distingir-lo de 'mora' (marroquina o magribina).

El canvi va alertar els ajuntaments de Móra d'Ebre i Móra la Nova, ja que el nom dels dos municipis prové del fruit de morera i, per tant, podien perdre l'accent del seu nom. L'IEC, però, va acotar que els topònims no estaven necessàriament sotmesos a la norma i tant l'alcalde de Móra d'Ebre, Joan Piñol, com en el de Móra la Nova, Francesc Molinè, es van mostrar partidaris de mantenir el nom del municipi **"tal com s'ha escrit sempre"**. ■